

COKZ

2024

JAARVERSLAG

INHOUDSOPGAVE

1.	Algemeen	7
	1.1 Doelstellingen van het COKZ	8
	1.2 Organisatieschema per 31 december 2024	10
	1.3 Kwaliteitsaangelegenheden	11
	1.4 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen	13
	1.5 Tuchtrechtspraak	13
	1.6 Financiën	18
2.	Kwaliteitsnormen (Wet dieren)	19
	2.1 Zuivel	21
	2.1.1 Toezicht Boerderijmelk (koe- en geitenmelk)	21
	2.1.2 Bescherming van kwaliteitsaanduiding kaas	22
	2.1.3 Nationale kwaliteitsvoorschriften voor Goudse, Edammer en Commissiekaas	23
	2.1.4 Zuigelingenvoeding bestemd voor derde landen	24
	2.2 Eieren en pluimveevlees	24
	2.2.1 Eieren	24
	2.2.2 Pluimveevlees	26
3.	Voedselveiligheid (EU-hygiëneverordeningen)	28
	3.1 Zuivel	30
	3.1.1 Primaire fase zuivel	30
	3.1.2 Secundaire fase zuivel	31
	3.1.3 Monsterneming en onderzoek	32
	3.2 Eieren	33
	3.2.1 Primaire fase eieren	33
	3.2.2 Secundaire fase eieren	34
	3.2.3 Monsterneming en onderzoek	34
4.	Dierlijke bijproducten	35
5.	EU subsidieregelingen (Cross compliance)	37
6.	Interventieregelingen	39
7.	Export	41
	7.1 Exportcertificaten	42
	7.1.1 COKZ-certificaten	42
	7.1.2 Veterinaire NVWA-certificaten	42
	7.2 Exportprogramma's	42
	7.3 Aantallen certificaten zuivel	44
	7.4 Voorcertificaten ei (producten)	47
	7.5 Audits/Buitenlandse delegaties	48
	Bijlage: Samenstelling van bestuur, commissie van deskundigen en tuchtgerecht	50
	Gebruikte afkortingen	52

VOORWOORD

In 2026 bestaat het COKZ 125 jaar. De voorbereidingen daarvoor zijn al in volle gang. Maar het is ook een goed moment om eens kritisch naar jezelf te kijken. De oprichting van het eerste botercontrolestation in 1901 in Friesland wordt over het algemeen gezien als het begin van de geschiedenis van het COKZ. Doel was om de fraude waarbij boter werd vermengd en verkocht als echte boter, een halt toe te roepen. De aanpak was effectief, want al snel kwamen er in Nederland nog 4 botercontrolestations bij. Later gevolgd door kaascontrolestations en een controlestation voor melkpoeder. Dat het COKZ in die tijd een belangrijke maatschappelijke bijdrage leverde, staat buiten kijf. Maar is dat vandaag, ruim een eeuw later, nog steeds zo? En wordt dat dan voldoende gezien in de maatschappij? En is het COKZ voldoende toegerust om in te spelen op de snelle maatschappelijke en technologische ontwikkelingen? Bestaansrecht, zichtbaarheid en verdere professionalisering zijn de drie strategische thema's waar het COKZ de komende jaren aan wil werken om antwoord te geven op die vragen.

Maar ook nu zijn er voldoende signalen waaruit de maatschappelijke relevantie van het COKZ blijkt:

Zuivel en eieren hadden ook in 2024 weer het grootste aandeel in de landbouwexport. De dalende trend van de afgelopen jaren is een halt toegeroepen. Het aantal afgegeven zuivelcertificaten is weer toegenomen ten opzichte van 2023. In januari 2024 is ook na vele malen uitstel de uitgebreide grenscontrole in het kader van de Brexit in werking getreden. Het effect hiervan is dat het aantal afgegeven eicertificaten in 2024 het ruim vijftienvoudige is ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2025 wordt strengere wetgeving van kracht voor de verkoop van rauwe melk. In de media verschenen in 2024 verschillende berichten waarin werd gemeld dat de aanscherping met gemengde gevoelens wordt ontvangen. Het COKZ staat aan de lat om deze wetgeving te gaan handhaven. Geen gemakkelijke opgave. Maar om de sector erop voor te bereiden, heeft het COKZ uitgebreide informatie aan de bedrijven gestuurd en op de website gezet.

Onlangs gaf de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNV) in een Kamerbrief aan dat het COKZ één van de organisaties is waar het tuchtrecht goed functioneert en waarvan het kabinet aangeeft het te willen behouden.

In 2024 waren er veel besmettingen van legpluimvee met Salmonella enteritidis. Het COKZ werkt intensief samen met RIVM, NVWA en Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) om het aantal besmettingen terug te dringen.

VOORWOORD

Met betrekking tot het bestaansrecht stelde ik me de vraag wat er zou gebeuren als het COKZ er nou niet zou zijn? En ik heb die vraag ook maar eens aan ChatGPT gesteld. Dit was het antwoord: *Het COKZ vervult een cruciale rol als onafhankelijke toezichthouder en controleorgaan. Zonder hun aanwezigheid zouden voedselveiligheid, consumentenvertrouwen en de exportpositie van de Nederlandse zuivel- en pluimveesector ernstig onder druk komen te staan. Dit zou niet alleen de sectoren zelf raken, maar ook de economie en volksgezondheid in bredere zin.*

Om de efficiency te verhogen, hebben de zes Nederlandse keuringsdiensten (BKD, COKZ, KCB, NAK, Naktuinbouw en Skal) in 2024 gezamenlijk de eerste stappen gezet richting een intensievere samenwerking. Tijdens een eerste verkenning is gekeken naar mogelijkheden om de krachten te bundelen en de gezamenlijke missie te versterken. De verkenning richtte zich op het verhogen van veerkracht en robuustheid van de keuringsdiensten, het versterken van de gezamenlijke positionering als onafhankelijke toezichthouders en het vergroten van kwaliteit en doelmatigheid.

De uitkomsten van deze verkenning vormen de basis voor een breed gedragen programma-aanpak, waarmee in 2025 concreet aan de slag wordt gegaan. Hiermee beogen we kostenbesparing, kwaliteitsverhoging en een stabiel stelsel dat optimaal kan inspelen op de toenemende complexiteit in de wet- en regelgeving. Het behoud van de eigen identiteit van elke keuringsdienst blijft hierbij het uitgangspunt. Lopende samenwerkingen tussen de keuringsdiensten zullen verder worden uitgebreid.

Dit jaarverslag geeft een mooi inkijkje in de activiteiten en de bedrijfsvoering van het COKZ in 2024. In mijn eerste jaar als voorzitter heb ik de medewerkers leren kennen als veerkrachtig, betrokken en zeer deskundig. Dankzij hen levert het COKZ een belangrijke bijdrage aan voedselveiligheid en consumentenvertrouwen. Namens het bestuur wil ik directie en medewerkers hartelijk danken voor hun inzet. Ook wil ik onze opdrachtgevers en samenwerkingspartners hartelijk danken voor het in ons gestelde vertrouwen.

Veel leesplezier!

Jaco Geurts
Voorzitter COKZ

1. ALGEMEEN

1. ALGEMEEN

1.1 DOELSTELLING VAN HET COKZ

Stichting Controle Orgaan Kwaliteits Zaken (hierna: het COKZ) heeft als doelstelling het vervullen van publieke taken in opdracht van de overheid. Het COKZ is door de overheid aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving op de Wet dieren, de handelsnormen voor eieren en vlees van pluimvee, de EU-regelgeving (o.a. hygiënepakket) en de Warenwet. Daarnaast is het COKZ aangewezen voor het verstrekken van exportcertificaten met betrekking tot melk- en zuivelproducten en verzorgt het COKZ in opdracht van de NVWA de voorcertificering van eieren.

De onafhankelijkheid van het COKZ wordt gewaarborgd door een bestuur dat bestaat uit onafhankelijke leden. De benoeming van de voorzitter en de overige bestuursleden behoeft de goedkeuring van zowel de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) als de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De voorzitter en de leden zijn niet betrokken bij de productie en handel van zuivelproducten, eieren en/of pluimveevlees. Het bestuur is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de directie van COKZ onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren en hun taak naar behoren kunnen vervullen. De leden van het bestuur hebben geen nevenfuncties die zouden kunnen leiden tot (de schijn van) belangenverstrengeling.

1. ALGEMEEN

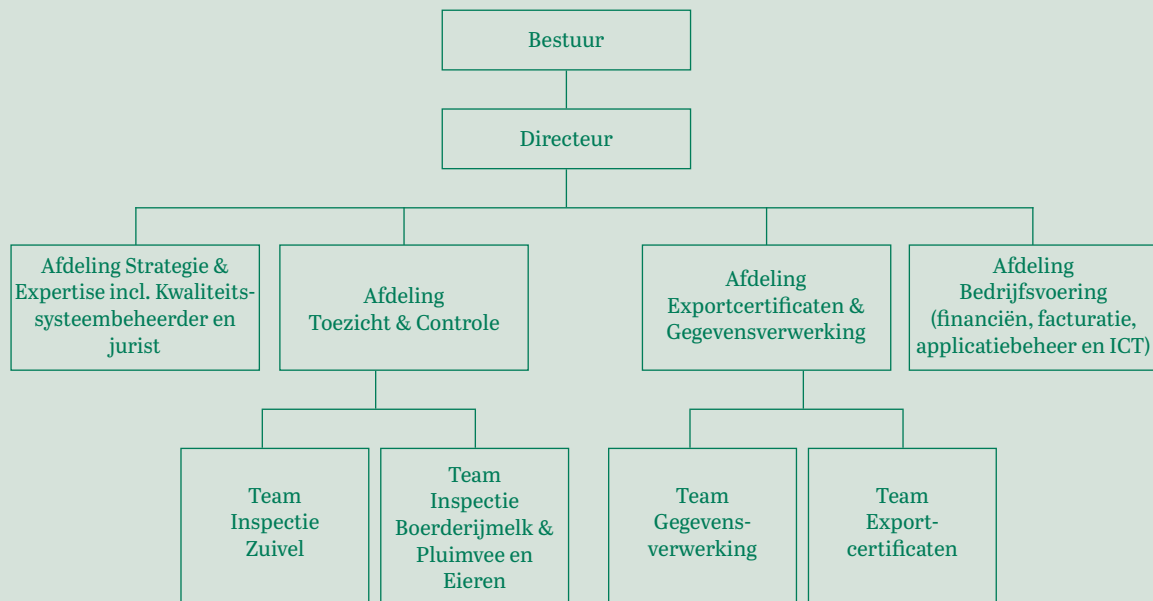
INNOVATIES

- De voorbereidingen t.b.v. de NIS2-wetgeving zijn opgepakt en de eerste verbeterpunten zijn inmiddels uitgevoerd;
- Eind 2024 is een pentest uitgevoerd op de COKZ infrastructuur. Hierbij zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen die inmiddels opgepakt zijn of binnenkort opgepakt gaan worden;
- Het projectmatig werken is verder gestroomlijnd zodat de projecten zo soepel en voorspelbaar mogelijk uitgevoerd kunnen blijven worden;
- Stap voor stap zullen de werkprocessen verder gedigitaliseerd worden. Zowel intern als extern zullen naast optimalisaties de (nog) aanwezige papierstromen omgezet worden naar digitale stromen;
- Om de toenemende digitalisering goed te kunnen blijven ondersteunen is een project gestart om alle relatiegegevens binnen het COKZ te actualiseren én courant te houden;
- Fase 1 van het moderniseren van de arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers is per 01-01-2025 live gegaan in het bestaande HRM-systeem; Verdere uitbreiding volgt;
- In de eerste helft van 2025 zal de nieuwe website van COKZ opgeleverd worden.

1. ALGEMEEN

1.2 ORGANISATIESCHEMA PER 31 DECEMBER 2024

Directeur:
Wim van der Sande

Manager Strategie
& Expertise:
Karin Nagel

Manager Toezicht
& Controle
Richard Homan

Manager
Exportcertificering &
Gegevensverwerking:
Kris Pollaris

Manager
Bedrijfsvoering:
Steven van de Meent

1. ALGEMEEN

1.3 KWALITEITSAANGELEGENHEDEN

Raad voor Accreditatie

Het COKZ is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie (RvA) voor inspectiewerkzaamheden en monsterneming. De afzonderlijke verrichtingen die onder de accreditatie I-050 vallen, zijn te vinden via een link op de website van het COKZ (www.cokz.nl) en op de website van de RvA (www.rva.nl).

Beoordelingen kwaliteitssysteem

In 2024 is het kwaliteitssysteem beoordeeld op het voldoen aan de normen. Naast de interne audits is er in het verslagjaar een herbeoordeling uitgevoerd door de RvA en een audit uitgevoerd door de NVWA.

Kwaliteitsjaar 2024

In het jaar 2024 is verder gewerkt aan:

- actualiseren van het kwaliteitssysteem;
- de review van kwaliteitssysteemdOCUMENTEN;
- verbeteren formalisatie van onbeheerde documenten;
- opzetten van een vernieuwd en verantwoord intern auditprogramma;
- coördinatie van afhandeling van afwijkingen dan wel aandachtspunten naar aanleiding van beoordelingen uitgevoerd bij het COKZ.

De inspanningen gedaan ten behoeve van het kwaliteitssysteem in 2024 hebben geleid tot de continuering van de accreditatie van het COKZ en een verdere verbetering van het kwaliteitsbesef voor de taakuitvoering door het COKZ.

1. ALGEMEEN

Klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen

In het verslagjaar heeft het COKZ 17 klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen ontvangen. Dit is een afname ten opzichte van de 24 ontvangen klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen in 2023.

Gezien het aantal uitgevoerde beoordelingen (ca. 21.000), genomen monsters (ca. 21.000) en afgegeven certificaten (ruim 84.000), is dit aantal beperkt. Het totaal van 17 betreft uitsluitend klachten en bezwaren. In het verslagjaar zijn er geen verbetervoorstellen ontvangen. De ontvangen klachten en bezwaren zijn divers van aard en gaan over beoordelingsresultaten, kosten van toezicht en exportcertificaten. Ze zijn verdeeld over de volgende activiteiten: toezicht op het EU-hygiënepakket (1), toezicht wet dieren (7), toezicht boerderijmelk (7) en afgifte exportcertificaten (2). Voor de afhandeling van klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen wordt de '4O-systematiek' toegepast (Oorzaak, Omvang, Oplossing en de Operationaliteit). Van de 17 ontvangen klachten en bezwaren, zijn er 5 als terecht aangemerkt. Hiervan hadden er twee te maken met de afgifte van exportcertificaten, twee met het vernieuwde toezicht boerderijmelk en één met een foutief gefactureerd tarief. Net als in voorafgaande jaren zijn er geen beroepsprocedures aangespannen naar aanleiding van de klachten of bezwaren. In geval van terechte klachten en bezwaren zijn correctieve en waar nodig preventieve maatregelen genomen.

1. ALGEMEEN

1.4 KADERWET ZELFSTANDIGE BESTUURS ORGANEN (ZBO)

Het COKZ is door de minister van LVVN aangewezen als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) voor de taken die COKZ verricht in het kader van de Wet dieren. De Kaderwet zbo's is van toepassing op het COKZ. Hierin is geregeld wanneer de begroting, jaarrekening, jaarverslag e.d. moeten worden ingediend.

Daarnaast voert het COKZ publieke taken uit in opdracht van de ministeries van LVVN en VWS.

1.5 TUCHTRECHTSpraak

Bij of krachtens de Landbouwkwaliteitswet worden overtredingen, begaan door betrokkenen in het kader van de Wet dieren, aanhangig gemaakt bij het onafhankelijke tuchtgerecht van het COKZ te Leusden (hierna te noemen: het tuchtgerecht).

Het tuchtgerecht behandelt overtredingen met betrekking tot (boeren)kaas, boerderijmelk, eieren en pluimveevlees.

Het tuchtgerecht heeft in 2024 vier maal zitting gehouden.

1. ALGEMEEN

De in 2024 aanhangig gemaakte zaken

Door het COKZ zijn in 2024 in totaal **90 nieuwe zaken aanhangig gemaakt** bij het tuchtgerecht. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanhangig gemaakte zaken onderverdeeld in de verschillende categorieën.

Jaar	Totaal aantal aanhangig gemaakte zaken per jaar	Zaken onderverdeeld in (boeren)kaas, eieren en pluimveevlees							Door het tuchtgerecht afgehandelde zaken per jaar			Zaken ter behandeling naar het volgende jaar
		Boerenkaas	BGA Gouda/ Edam Holland	Hollandse Geitenkaas Kaas ¹	NH Gouda Kaas	Boerderij- melk	Eieren	Pluimvee- vlees	Mondeling	Schriftelijk	Uit vorig jaar	
2020	62	3	16	4	3		10	26	31	47	26 ¹	9
2021	73	0	11	0	4	1	30	27	27	33	9	20
2022	99	2	8	2	1	1	24	61	23	66	20	30 ²
2023	163	2	11	4	1	1	29	115	60	109	30	24
2024	90	1	8	4	1	12	8	56	31	45	23	35 ³

Figuur 1. Aanhangig gemaakt tuchtrechtzaken 2020 - 2024

¹ 4 zaken zijn medio/eind 2018 mondeling behandeld en nadat aanvullende gegevens zijn ingebracht is in 2020 hiervoor een uitspraak verzonden.

² Het tuchtgerecht heeft in 2021/2022 één zaak m.b.t. Noord Hollandse Gouda kaas behandeld, waarvan het tuchtgerecht eind 2022 een deeluitspraak heeft gedaan. De definitieve uitspraak is in 2024 gedaan en behelsde ontslag van alle rechtsvervolgving voor het bedrijf betreffende de tenlastegelegde overtredingen.

³ Het tuchtgerecht heeft in 2023/2024 één zaak m.b.t. pluimveevlees behandeld, waarin in 2024 nog geen uitspraak is gedaan.

Zaken die zijn afgehandeld in 2024

In 2024 heeft het tuchtgerecht 76 zaken behandeld, waarvan 31 zaken mondeling ter zitting en 45 zaken schriftelijk.

Onderscheid moet worden gemaakt tussen bij het tuchtgerecht aanhangig gemaakte zaken en de daarin opgenomen overtredingen. Eén zaak kan meerdere overtredingen bevatten. Per overtreding kunnen één of meer tuchtrechtelijke

1. ALGEMEEN

maatregelen worden opgelegd conform artikel 13 Landbouwkwaliteitswet. In 2024 zijn door het tuchtrechtcollege in totaal **38 berispingen, 197 geldboetes en 3 voorwaardelijke geldboetes** opgelegd.

In onderstaande tabellen staat het overzicht met overtredingen die door het tuchtgerecht in 2024 zijn behandeld en als overtreding zijn vastgesteld.

De overtredingen zijn onderverdeeld per categorie.

Categorie	Aantal door het tuchtgerecht vastgestelde overtredingen in 2023	Aard van de overtredingen
BGA Gouda Holland	1	Te hoog vetgehalte in de droge stof
	72	Te hoog vochtgehalte
Noord-Hollandse Gouda kaas	1	Te laag vetgehalte in de droge stof
Hollandse Geitenkaas	8	Te laag vetgehalte in de droge stof
	1	Het vermelden van een onjuiste rijpingstermijn
Boerderijmelk	3	Monster wordt niet genomen door een ter zake kundig persoon die beschikt over een verklaring van deskundigheid van het COKZ
	2	Niet binnen één week aan het COKZ melden van de verplichte aanbieding van de rijdende melkontvangst voor een keuring bij de erkende keurder vanwege afwijkende omrekeningsfactor
	2	Bij herhaling niet ordelijk bewaren van de lege en/of volle monsterflessen door de ontvanger van boerderijmelk in een speciaal daarvoor bestemde niet voor onbevoegden toegankelijke ruimte

Figuur 2. Overtredingen BGA Gouda Holland / Noord-Hollandse Gouda kaas / Boerderijmelk in 2024

1. ALGEMEEN

Categorie	Aantal door het tucht-gerecht vastgestelde overtredingen in 2023	Aard van de overtredingen
Eieren	2	Onjuiste gewichtsindeling
	3	Het ten onrechte verhandelen van kooi eieren
	2	Onjuiste t.h.t.-datum
	1	Ongesorteerde eieren van de klasse B, afkomstig uit een andere lidstaat, die niet voorzien waren van een producentencode en waar geen vrijstelling van de merkplicht was verleend door de bevoegde autoriteiten
	1	Ongesorteerde eieren, afkomstig uit een andere lidstaat, die niet voorzien waren van een producentencode en waar geen vrijstelling van de merkplicht was verleend door de bevoegde autoriteiten
	1	Niet verlenen van medewerking aan een toezichthouder bij de uitoefening van zijn bevoegdheden
	1	Verpakkingen waren niet voorzien van alle verplichte vermeldingen

Figuur 3. Overtredingen eieren 2024

Categorie	Aantal door het tucht-gerecht vastgestelde overtredingen in 2023	Aard van de overtredingen
Pluimvee-vlees	70	Afleveren van kuikens met een te hoog aflevergewicht
	2	In de handel brengen van diepgevroren delen van pluimvee waarbij het gehalte aan water het technologisch onvermijdbare gehalte heeft overschreden
	93	Slachten van kuikens met een te hoog gemiddeld aflevergewicht

Figuur 4. Overtredingen pluimveevlees 2024

1. ALGEMEEN

Aanvullende info:

Noord Hollandse Gouda Kaas: In een deeluitspraak, gedaan in een zaak die in 2021/2022 door het tuchtgerecht is behandeld, is betrokkene ontslagen van alle rechtsvervolging.

Boerderijmelk: In één zaak is de tenlastelegging nietig verklaard en twee zaken zijn ingetrokken.

Pluimveevlees: In één zaak is vrijspraak verleend en in één zaak is enkel voor 1 van de 51 tenlastegelegde overtredingen vrijspraak verleend.

Tuchtrechtelijke afhandeling boerderijmelkzaken

In de loop van 2024 is – als onderdeel van het vernieuwde en aangescherpte toezicht – begonnen met het bij het tuchtgerecht aanhangig maken van overtredingen van voorschriften betreffende boerderijmelk uit de Regeling dierlijke producten. De hoeveelheid vastgestelde overtredingen heeft geleid tot 12 aanhangig gemaakte zaken, waarvan het merendeel van de uitspraken resulteerde in het opleggen van tuchtrechtelijke sancties. Inmiddels is een duidelijke afname merkbaar van de geconstateerde overtredingen van de voorschriften betreffende boerderijmelk.

Versterking Tuchtgerecht

In het kader van de geïnitieerde samenwerking tussen het tuchtgerecht COKZ en het tuchtgerecht KCB (Kwaliteits Controle Bureau) – gericht op het versterken van beide tuchtgerechten – is het aantal benoemde vicevoorzitters en (adjunct)secretarissen uitgebreid. Tevens zijn zij allen bij beide tuchtgerechten benoemd, zodat zij bij elk van de twee tuchtgerechten ingezet kunnen worden en de continuïteit derhalve beter gewaarborgd blijft.

1. ALGEMEEN

1.6 FINANCIËN

(Alle bedragen x € 1.000)

BALANS PER 31 DECEMBER	2024	2023
Activa		
Vaste activa	2.980	3.059
Vorderingen op korte termijn en voorraden	2.841	3.580
Liquide middelen	1.588	1.296
	7.410	7.935
Passiva		
Algemene reserve	2.995	2.892
Bestemmingsfonds	971	842
Voorzieningen	345	308
Schulden op lange termijn	883	933
Schulden op korte termijn	2.216	2.960
	7.410	7.935
 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	 2024	 2023
Baten		
Opbrengsten diensten	11.528	10.427
Overige baten	228	579
Baten met een bijzondere bestemming	207	131
	11.963	11.137
Lasten		
Personeelskosten	6.286	5.858
Uitbesteding werkzaamheden	2.909	2.855
Afschrijvingen	563	521
Huisvestingskosten	112	130
Overige bedrijfslasten	1.832	2.448
Financiële lasten	30	32
Toevoeging algemene reserve	303	-618
Onttrekking bestemmingsfonds	-72	-89
	11.963	11.137

2.

**KWALITEITS-
NORMEN
(WET DIEREN)**

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

In opdracht van het Ministerie van LNV is het COKZ belast met het toezicht op de naleving van de volgende onderwerpen uit de Regeling dierlijke producten:

In de zuivelsector:

- Boerderijmelk
- Bescherming van kwaliteitsaanduidingen kaas
- Nationale kwaliteitsvoorschriften voor kaas
- Zuigelingenvoeding bestemd voor derde landen

In de eieren- en pluimveevleessector:

- Handelsnormen voor eieren en vlees van pluimvee
- Nationale voorschriften over de aanduiding van bijzondere slachtpluimveehouderijsystemen

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

2.1 ZUIVEL

2.1.1 TOEZICHT BOERDERIJMELK (KOE- EN GEITENMELK)

Het COKZ is aangewezen voor het toezicht op de naleving van de gestelde regels voor boerderijmelk in de Regeling dierlijke producten. Voor de borging van de kwaliteit van boerderijmelk en de export van melk en zuivelproducten is het van belang dat de grondstof (melk) aan hoge eisen voldoet. Het gaat hier bijvoorbeeld om kwaliteitsparameters zoals het kiemgetal, celgetal, reinheid, residuen van antibiotica, boterzuurbacteriën en zuurtegraad vet.

In 2022 is het toezicht boerderijmelk grondig geëvalueerd.

Naar aanleiding van deze evaluatie is in 2023 nieuw toezicht ontwikkeld.

Het nieuw ontwikkelde toezicht wordt sinds 1 januari 2024 uitgevoerd.

In 2025 zullen nog een aantal kleine verbeteringen doorgevoerd worden.

Van elke levering boerderijmelk wordt een monster genomen door de chauffeurs van de rijdende melkontvangst (RMO). Deze monsters worden door een melkcontrolestation onderzocht.

Het toezicht boerderijmelk bestaat uit een jaarlijkse audit bij de ontvanger van boerderijmelk, toezicht op het melkcontrolestation en diverse inspecties op de werkvloer van de ontvangers van boerderijmelk, zoals de inspectie van RMO-chauffeurs en monsterbewaarplaatsen.

Categorie	Aantal bedrijven	Aantal beoordelingen
Audits ontvanger van boerderijmelk	28	34
Inspecties op de werkvloer	28	2834
Melkcontrolestation	1	3

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

2.1.2. BESCHERMING VAN KWALITEITSAANDUIDING KAAS

De Nederlandse zuivelsector produceert diverse kaassoorten die via een soort-specifiek productdossier door Verordening (EU) Nr. 2024/1143 bescherming genieten op de Europese markt. Het COKZ is verantwoordelijk voor de controles op de naleving van deze productdossiers als een product op de markt wordt gebracht.

In de Nederlandse zuivelsector vindt op dit moment productie plaats van:

- Gegarandeerde traditionele specialiteit (GTS):
 - o Boerenkaas
- Beschermdde oorsprongsbenaming (BOB):
 - o Boeren-Leidse met sleutels
 - o Noord-Hollandse Gouda
- Beschermdde geografische aanduiding (BGA):
 - o Gouda Holland
 - o Edam Holland
 - o Hollandse geitenkaas

Om kaas als één van deze specifieke kaassoorten te mogen aanduiden en verhandelen moet de kaas voldoen aan de eisen die in het productdossier van de betreffende kaassoort zijn vastgelegd. Dit kunnen eisen zijn aan bijvoorbeeld de herkomst van de grondstoffen, de productielocatie, de receptuur en/of de rijping van de kaas. Kaas die niet voldoet aan de eisen van het productdossier mag niet als zodanig aangeduid op de markt worden gebracht. Om dit te beoordelen voert het COKZ bemonsteringen, beoordelingen en keuringen van de kaas uit. Deze beoordelingen worden bij de verschillende schakels in de keten uitgevoerd, verspreid in de tijd. Op deze manier kan worden geborgd dat de kaas ook na rijpen aan de gestelde eisen voldoet.

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

Productie en opvolgende bereiding:	Aantal bedrijven
GTS Boerenkaas	
• Productie	190
• Opvolgende bereiding	42
BOB Boeren-Leidse met sleutels	
• Productie	3
• Opvolgende bereiding	3
BOB Noord-Hollandse Gouda	
• Productie	2
• Opvolgende bereiding	20
BGA Gouda Holland en Edam Holland	
• Productie	13
• Opvolgende bereiding	39
BGA Hollandse geitenkaas	
• Productie	4
• Opvolgende bereiding	16

2.1.3. NATIONALE KWALITEITSVOORSCHRIFTEN VOOR GOUDSE, EDAMMER EN COMMISSIEKAAS

Goudse kaas, Edammer kaas en Commissiekaas zijn kazen waarvoor nationale kwaliteitsvoorschriften gelden. In de Regeling dierlijke producten staan de eigenschappen opgenomen waaraan deze kazen moeten voldoen om onder die specifieke benaming in de handel gebracht te mogen worden. Het COKZ is belast met het toezicht op de naleving van deze regels en de keuring van de kaas. Dit doet het COKZ door het uitvoeren van bemonsteringen, beoordelingen en door het keuren van de kaas.

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

Het controleprogramma voor deze kaassoorten wordt niet uitgevoerd bij bedrijven als deze al onder toezicht staan via het product exportprogramma kaas van het COKZ of als de geproduceerde Goudse of Edammer valt onder het Europese productdossiers voor BOB Noord-Hollandse Gouda, BGA Gouda Holland of BGA Edam Holland.

Productie en opvolgende bereiding	Aantal bedrijven
Goudse, Edammer en Commissiekaas	
• Productie	19
• Opvolgende bereiding	69

2.1.4. ZUIGELINGENVOEDING BESTEMD VOOR DERDE LANDEN

In de Regeling dierlijke producten is het COKZ aangewezen om toezicht te houden op de naleving van de gestelde regels met betrekking tot zuigelingenvoeding die bestemd is voor export buiten de EU (zgn. derde landen).

Van toepassing hierop is Verordening (EU) 2016/127. Deze bevat onder andere samenstellings- en informatievoorschriften voor volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding.

Het door het COKZ uitgevoerde controleprogramma bestaat uit maandelijks bezoeken aan de 14 producenten van dit soort producten voor monsternames ten behoeve van onderzoek op samenstelling, microbiologie en verontreinigingen. Ook worden door het COKZ de etiketten gecontroleerd van deze producten.

2.2 EIEREN EN PLUIMVEEVLEES

2.2.1 EIEREN

Voor het verhandelen van eieren binnen de EU zijn regels vastgesteld in Verordening (EU) nr. 1308/2013, waarbij Verordening (EU) 2023/2465 en Verordening (EU) 2023/2466 tot aanvulling en verdere uitwerking van bovengenoemde verordening gelden.

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

De kernpunten uit deze verordeningen zijn:

- De indelingscriteria voor classificering als klasse A of klasse B ei
- Indeling van klasse A eieren in gewichtsklassen
- Merken van klasse A eieren met een producentencode
- Alleen erkende pakstations mogen eieren sorteren, verpakken, de verpakking voorzien van een etiket en eieren ompakken
- Verpakkingen van klasse A eieren moeten voorzien zijn van een ‘Tenminste Houdbaar Tot’ (THT) datum en de gebruikte houderijmethode, te weten:
 - o „eieren van hennen met vrije uitloop”;
 - o „scharreleieren”; of
 - o „aangepaste kooi”.

Op 8 november 2024 is Verordening (EU) 2023/2464 in werking getreden, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1308/2013. Vanaf deze datum dient het merken van eieren plaats te vinden in de productie-inrichting.

Het COKZ ziet toe op de naleving van deze verordeningen in de primaire en secundaire ei-industrie door middel van verschillende soorten controles: regulier, administratief en een vrije-uitloopcontrole.

Type bedrijf	Aantal bedrijven*
Primaire ei-industrie	817
Secundaire ei-industrie	270

* aantallen medio 2024

Stalmetingen bij legpluimvee

Het COKZ is belast met de uitvoering van stalmetingen. De eisen gesteld aan de huisvesting van legkippen zijn gebaseerd op de Europese richtlijn 1999/74/EG en het besluit houders van dieren.

Op de biologische productiesystemen voor legkippen houdt SKAL toezicht. In 2024 zijn er door het COKZ 44 stalmetingen uitgevoerd bij legpluimveebedrijven.

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

2.2.2 PLUIMVEEVLEES

Voor het verhandelen van pluimveevlees in de EU zijn regels vastgesteld in Verordening (EU) nr. 1308/ 2013 en Verordening (EG) nr. 543/2008.

‘Artikel 11 bedrijven’

In artikel 11 van deze verordening worden de onderstaande bijzondere slachtpluimveehouderij-systemen voor vleeskuikens genoemd:

- o Scharrel binnengehouden,
- o Scharrel met uitloop,
- o Boerenscharrel met uitloop / Hoeve met uitloop,
- o Boerenscharrel met vrije uitloop / Hoeve met vrije uitloop.

Voor deze houderijsystemen zijn voorwaarden vastgelegd waar het COKZ toezicht op houdt. Onderwerpen van deze voorwaarden zijn onder andere: het maximaal aantal dieren, maximale totaal gewicht per vierkante meter staloppervlak en de minimale slachtleeftijd. Het COKZ controleert alle koppels vleeskuikens binnen deze houderijsystemen.

Type bedrijf (art. 11)	Aantal bedrijven
Vleeskuiken en -eenden bedrijven	545
Slachterijen	6
Mengvoederbedrijven	2

* aantallen medio 2024

Alle vleeskuikenstallen die deelnemen aan deze houderijsystemen worden gemeten. In 2024 zijn er door het COKZ 134 stalmetingen uitgevoerd. Op de biologische productiesystemen voor vleeskuikens houdt SKAL toezicht.

Naast de vleeskuikenhouders bezoekt het COKZ ook slachterijen en mengvoederbedrijven voor beoordelingen die betrekking hebben op de eisen voor deze bijzondere houderijsystemen.

2. KWALITEITSNORMEN (WET DIEREN)

Controles bij overige slachterijen en uitsnijderijen

Op basis van voornoemde verordeningen worden ook controles uitgevoerd bij andere ('niet-art. 11-') pluimveeslachterijen en uitsnijderijen. Bij deze bedrijven wordt onder andere gecontroleerd op:

- de benamingen waaronder het pluimveevlees wordt verkocht (bijvoorbeeld: borstfilet, vleugel en (hele) poot);
- kwaliteitseisen;
- de etikettering, aanbiedingsvorm en reclame met betrekking tot voor de eindverbruiker bestemd vlees van pluimvee, waaronder:
 - o vermelding van de uiterste consumptiedatum voor vers vlees;
 - o vermelding van de staat waarin het pluimveevlees in de handel wordt gebracht;
 - o vermelding van het erkenningsnummer van het slachthuis of de uitsnijderij voor voorverpakt vlees; en
 - o vermelding van het "nominaal gewicht" op voorverpakkingen.

In 2024 zijn 34 controles uitgevoerd bij slachterijen en uitsnijderijen. Daarnaast zijn 21 inventarisaties uitgevoerd bij inrichtingen welke een erkenning als uitsnijderij hebben voor pluimveevlees, maar zich niet hebben geregistreerd bij het COKZ. Tijdens deze inventarisaties is er beoordeeld of deze inrichtingen ook onder het toezicht van het COKZ vallen en tot welke categorie zij behoren.

Bij pluimveeslachterijen wordt hiernaast gecontroleerd op het watergehalte van diepvrieskuikens/-bouten. In 2024 zijn hiervoor 53 partijen bemonsterd en geanalyseerd.

Importpluimveevlees

De lidstaten van de Europese Unie en de Europese Commissie hebben in het kader van de handelsnormen bepaald dat er met betrekking tot de import van pluimveevlees uit derde landen steekproefsgewijs moet worden gecontroleerd op het watergehalte van dit pluimveevlees. Het COKZ is in Nederland belast met het toezicht op de naleving van de gestelde eisen. Per kalenderjaar worden 200 monsters genomen en onderzocht op het watergehalte.

A photograph of three round cheeses, likely Brie or Camembert, resting on a wooden cutting board. The cheeses are dusted with white powder. One cheese in the foreground is topped with a small sprig of green herb. Another sprig is on the cheese behind it. A large, fresh green leaf, possibly basil, is placed behind the cheeses. The background is dark and out of focus.

3. VOEDSEL- VEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

3.VOEDSELVEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

De EU-hygiëneverordeningen stellen voedselveiligheidsvoorschriften voor alle levensmiddelenbedrijven. Het COKZ is door de Minister van VWS aangewezen als toezichthouder in de zuivel- en eiersector. De NVWA treedt namens VWS op als gedelegeerd opdrachtgever. De volgende bedrijven vallen onder het COKZ-toezicht:

Zuivelinrichtingen

Primaire fase zuivel:

- Melkveehouderijen
- Ontvangers van boerderijmelk

Secundaire fase zuivel:

- Fabrieksmatige bereiders
- Opvolgende bereiders (verdere verwerking van kaas (producten))
- Kaasveredelaars
- Opslaglocaties
- Bereiders van bijzondere voeding
- Kleinschalige- en boerderijzuivelbereiders

Ei- en eiproducteninrichtingen

Primaire fase eieren:

- Legpluimveehouderijen

Secundaire fase eieren:

- Pakstations
- Verzamelaars
- Eiproductenfabrikanten
- Opslaglocaties

De afhandeling van tekortkomingen vindt plaats overeenkomstig het interventiebeleid van de NVWA. Naast het opmaken van schriftelijke waarschuwingen en rapporten van bevindingen, wordt bij betrokken bedrijven ook een herbeoordeling uitgevoerd.

3.VOEDSELVEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

3.1 ZUIVEL

3.1.1 PRIMAIRE FASE ZUIVEL

Nederland telt ongeveer 14.500 melkveehouderijen, waaronder circa 13.900 koemelkveehouderijen. Daarnaast zijn er ook geitenmelkveehouderijen (550), schapenmelkveehouderijen (15) en enkele paarden- (12), buffel- (19), ezelinnen- (1) en kamelenmelkerijen (1). De meeste melk wordt geleverd aan zuivelondernemingen die deze verwerken tot zuivelproducten. Alle ontvangers van boerderijmelk hebben borgingssystemen voor de melkveehouderijen waarvan zij melk ontvangen, waarin ook de voorschriften van de EU-hygiëneverordeningen zijn geïmplementeerd. Bijna alle melkveehouderijen in Nederland vallen onder een dergelijk borgingssysteem.

De controles op de borgingssystemen worden uitgevoerd door private organisaties. Bij de circa 80 melkveehouderijen die niet onder een borgingssysteem vallen, wordt direct toezicht gehouden door het COKZ.

In 2024 beoordeelde het COKZ 153 meldingen van overschrijding van de maximale residu limiet (MRL) voor antibiotica in melk. Daarnaast beoordeelde het COKZ 88 meldingen van een melkweigering door de ontvanger van boerderijmelk bij een melkveehouderij.

3.VOEDSELVEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

3.1.2 SECUNDAIRE FASE ZUIVEL

Door het COKZ worden risicogebaseerd beoordelingen uitgevoerd bij alle Nederlandse zuivelproducenten en opslaglocaties. Jaarlijks kunnen er onderwerpen worden vastgesteld die tijdens de uit te voeren beoordelingen extra aandacht krijgen.

TOEZICHT ETIKETTERING & ADDITIEVEN

Toezicht op etikettering en het gebruik van additieven in zuivel- en eiprodukten is in een nieuw jasje gestoken. Afgelopen kalenderjaar is een steekproef genomen van producten binnen de productgroepen vloeibare zuivelproducten, ijs en eiprodukten. Naast de algemene etiketteringseisen uit Verordening (EU) nr. 1169/2011 is er beoordeeld in hoeverre de gebruikte ingrediënten correct vermeld werden. In het bijzonder is aandacht gegeven aan het gebruik van additieven volgens Verordening (EG) nr. 1333/2008. Na de beoordeling van de etikettering van producten van een 13-tal bedrijven is aan 7 bedrijven een officiële waarschuwing gegeven. De overtredingen hadden met name betrekking op de ingrediëntendeclaratie, de benaming van het product en de hoeveelheidsvermelding van ingrediënten.

3.VOEDSELVEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

Bij de 980 bedrijven die onder toezicht staan zijn er in 2024 in totaal 818 beoordelingen uitgevoerd:

Bedrijfs categorie	Aantal bedrijven*	Aantal beoordelingen
Fabrieksmatige bereiders	129	117
Opvolgende bereiders	58	57
Kaasveredelaars	55	43
Opslaglocaties	96	32
Bereiders van bijzondere voeding	14	18
Kleinschalige- en boerderijzuivelbereiders	628	551
Totaal	980	818

*aantallen medio 2024

3.1.3 MONSTERNEMING EN ONDERZOEK

Het COKZ bemonstert zuivelproducten om te controleren of deze voldoen aan de gestelde normen. De verschillende productsoorten worden onder meer onderzocht op microbiologische criteria. De frequentie van het onderzoek per productsoort is gebaseerd op een risicoanalyse.

Er is o.a. onderzocht op de volgende parameters: *Listeria monocytogenes*, *Salmonella*, Coagulase positieve *Staphylococci* en Shigatoxine producerende *Escherichia coli* (STEC). Bij de bijzondere voedingen (zuigelingenvoeding) is daarnaast onderzocht op: *Enterobacteriaceae*, *Cronobacter* spp. en *Bacillus cereus*. In 10 monsters werd STEC gevonden. *Listeria monocytogenes* werd in 5 monsters boven de norm van 100 kve/gram, gevonden. In 1 monster werd *Salmonella* aangetroffen. Bij het aantreffen van pathogene micro-organisme boven de norm wordt altijd direct met het betrokken bedrijf contact opgenomen waarbij het uitgangspunt is dat producten niet langer in de handel mogen gebracht. Daarnaast wordt het bedrijf gevraagd een oorzaakanalyse uit te voeren en technologisch gelijkwaardige partijen te laten onderzoeken.

3. VOEDSELVEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

3.2 EIEREN

3.2.1 PRIMAIRE FASE EIEREN

Nederland telt 817 legpluimveehouderijen. Hiervan werkt circa 82% van de bedrijven met een borgingssysteem (IKB Ei), waarin ook de eisen van het EU-hygiënepakket zijn geïmplementeerd. IKB Ei is geaccepteerd door Ketenborging.nl voor de schakel legpluimveebedrijven. Het COKZ houdt rekening met de acceptatie van dit kwaliteitssysteem door elke 3 jaar een beoordeling uit te voeren bij legpluimveehouders die gecertificeerd zijn door IKB Ei. Bij legpluimveehouders die niet door IKB Ei gecertificeerd zijn, wordt 1 keer per 2 jaar een beoordeling uitgevoerd.

SALMONELLA ENTERITIDIS (SE) BESMETTINGEN

Sinds mei 2023 neemt het aantal besmettingen met Salmonella Enteritidis (SE) op legbedrijven in Nederland toe. In 2023 was het aantal besmette stallen zelfs hoger dan de EU-norm van 2%; namelijk 3,5%. Exacte cijfers van 2024 zijn nog niet bekend, maar de verwachting is dat dit percentage nog verder is gestegen. Een deel van deze toename in het aantal besmette stallen is veroorzaakt door een bepaald type isolaat SE, dat geassocieerd wordt met het gebruik van besmette eierschalen in diervoeder. Maar vanaf januari 2024 is dit isolaat nauwelijks meer aangetroffen en moet de toename ergens anders door veroorzaakt zijn.

Het COKZ neemt deel aan overleggen met onder andere de NVWA en het RIVM over dit onderwerp. De oorzaak van de toename in 2024 is helaas nog niet bekend.

Als gevolg van de bovengenoemde toename in het aantal besmette stallen, is het toezicht van het COKZ op de gekanaliseerde afvoer van eieren uit besmette stallen sterk toegenomen. Zo zijn er in 2023 en 2024 respectievelijk 98 en 196 controlebezoeken gebracht aan pluimveehouders. Ter vergelijking: er zijn in 2022 maar 19 meldingen van besmette stallen binnengekomen.

3.VOEDSELVEILIGHEID (EU-HYGIËNEVERORDENINGEN)

3.2.2 SECUDAIRE FASE EIEN

Het COKZ houdt risicogebaseerd toezicht bij eierbedrijven in de secundaire fase van de keten. Hiervoor wordt één of twee keer per jaar bij de bedrijven in deze sector een beoordeling uitgevoerd. Jaarlijks kunnen er onderwerpen worden vastgesteld die tijdens de uit te voeren beoordelingen extra aandacht krijgen. In 2024 was dit de beheersing van PFAS.

Bij de bedrijven die onder toezicht staan zijn er in 2024 in totaal 131 beoordelingen uitgevoerd.

Bedrijfs categorie	Aantal bedrijven*	Aantal beoordelingen
Verzamelaars	6	6
Pakstations	146	110
Eiproductenfabrikanten	19	20
Opslaglocaties	5	4
Totaal	176	131

*aantallen medio 2024

3.2.3. MONSTERNEMING EN ONDERZOEK

Het COKZ bemonstert eiproducten om te controleren of deze voldoen aan de gestelde normen. Eiproducten worden onderzocht op de microbiologische parameters *Listeria monocytogenes* en *Salmonella*.

4.

VERORDENING DIERLIJKE BIJPRODUCTEN

4. VERORDENING DIERLIJKE BIJPRODUCTEN

In de Europese Unie is de Verordening betreffende dierlijke bijproducten (Verordening (EG) nr. 1069/2009) van kracht, waarvan een nadere uitwerking bestaat in de vorm van Verordening (EU) nr. 142/2011. In de Verordening zijn voorschriften vastgelegd voor de verwerking van dierlijke producten die niet bestemd zijn of worden voor menselijke consumptie. Afhankelijk van de aard van het product kunnen dierlijke bijproducten onder meer bestemd worden voor dierlijke consumptie, vergisting, compostering of verbranding. Bescherming van de voedselveiligheid en diervoederveiligheid zijn daarbij leidende principes. Toezicht en handhaving van deze voorschriften in Nederland is geregeld in de Wet Dieren en nader uitgewerkt in het Besluit en de Regeling dierlijke producten. Dit betreft LVVN-wetgeving. De NVWA fungeert als gedelegeerd opdrachtgever aan het COKZ.

Het COKZ heeft ook in 2024, in opdracht van de NVWA, inspecties uitgevoerd bij zuivelproducenten, legpluimveehouderijen, verzamelaars, pakstations en eiproducentenfabrikanten om te controleren of deze bedrijven voldoen aan de voorschriften voor dierlijke bijproducten. Deze inspecties zijn geïntegreerd in de inspecties die in het kader van het EU-hygiënepakket worden uitgevoerd.

5.
**EU SUBSIDIE-
REGELINGEN**
(CROSS COMPLIANCE)

5. EU SUBSIDIEREGELINGEN (CROSS COMPLIANCE)

De Europese Verordening (EU) nr. 1307/2013 bevat voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Deze verordening bepaalt dat landbouwbedrijven voor het verkrijgen van de volledige steun moeten voldoen aan een aantal randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden hebben betrekking op onder andere diergezondheid, dierenwelzijn, natuur en milieu en zijn voor alle landbouwers in de EU gelijk. Jaarlijks bezoekt de overheid 1% van de landbouwbedrijven die steun aanvragen om te controleren of aan de randvoorwaarden is voldaan.

In Nederland is dit toezicht op de randvoorwaarden een samenwerkingsproces waarbij verschillende overheden hun eigen controletaken uitvoeren. De NVWA coördineert dit proces en selecteert de te controleren bedrijven. De selectie vindt voor een groot deel plaats op basis van een risicoanalyse, daarnaast worden er jaarlijks een aantal bedrijven aselekt gekozen.

Het COKZ bezoekt de geselecteerde melkveebedrijven en legpluimveebedrijven. Bij deze bedrijven controleert het COKZ de naleving van een beperkt aantal specifieke artikelen uit de Europese wet- en regelgeving. Het COKZ rapporteert de controlebevindingen aan de NVWA. Deze bevindingen worden vervolgens meegenomen in de toekenning van subsidies.

6.

INTERVENTIE- REGLINGEN

Kvalitetsborging

6. INTERVENTIEREGELINGEN

Het COKZ is op basis van artikel 5 van de regeling interventie 2017 aangewezen om analyses uit te voeren voor de Particuliere opslag (PO) en Openbare opslag (OO) van boter en magere melkpoeder (MMP) (Staatscourant 2017, nr. 20916).

Particuliere opslag van boter

Particuliere opslag van boter is een regeling waarbij door natuurlijke of rechtspersonen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) contracten kunnen worden afgesloten om boter tijdelijk uit de markt te nemen en voor eigen rekening en risico op te slaan in vrieshuizen.

COKZ is in de regeling aangewezen voor het verrichten van monsteranalyses (boter) die op grond van de regelgeving moeten plaatsvinden ten einde vast te stellen of aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. In 2024 zijn er onder deze regeling geen monsters ingeschreven en geanalyseerd.

Openbare opslag van magere melkpoeder

Openbare opslag van magere melkpoeder is een regeling waarbij magere melkpoeder voor interventie kan worden aangeboden in een vastgestelde periode.

In de Regeling Interventie is opgenomen dat het COKZ verantwoordelijk is voor de analyse van de monsters in geval van heronderzoek. In 2024 zijn in dat kader geen monsters van magere melkpoeder voor heronderzoek geanalyseerd.

7. EXPORT

7. EXPORT

7.1 EXPORTCERTIFICATEN

7.1.1 COKZ-CERTIFICATEN

Het COKZ is door de Minister van LNV aangewezen⁴ voor het afgeven van (niet veterinaire) gezondheids- en andere productcertificaten ten behoeve van de export van Nederlandse zuivelproducten die bestemd zijn voor humane consumptie, alsook van zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding.

7.1.2 VETERINAIRE NVWA-CERTIFICATEN

De NVWA is bevoegd tot de afgifte van veterinaire certificaten, waarvoor het COKZ de voorbereiding verzorgt. Door de dagelijkse aanwezigheid van een NVWA-dierenarts op het COKZ-kantoor is er voor de zuivelsector één loket in Leusden voor de afgifte van alle zuivelexportcertificaten.

Een vergelijkbare voorbereiding doet het COKZ voor de export van eieren en eiproducten. Het veterinaire certificaat voor eieren en eiproducten wordt niet in Leusden afgegeven, maar via de afdeling ECoA van de NVWA.

7.2 EXPORTPROGRAMMA'S

Naast het toezicht dat het COKZ uitvoert in het kader van het EU-hygiënepakket en de Wet dieren, zijn er specifiek voor bedrijven die exporteren exportprogramma's ontwikkeld om extra garanties te kunnen bieden. Voor bepaalde derde landen zijn de voorschriften dusdanig specifiek dat er extra landenprogramma's aan worden toegevoegd die gericht zijn op de gestelde eisen in het veterinaire certificaat. Deze exportprogramma's, in combinatie met het reguliere toezicht, maken het mogelijk dat het COKZ de individuele partij exportkeuringen kan beperken tot steekproefsgewijze controles.

⁴ Besluit dierlijke producten art. 2.11

7. EXPORT

De garanties voor een betrouwbare afgifte van zuivelexportcertificaten zijn gebaseerd op de volgende inspecties die door het COKZ worden uitgevoerd:

- De inspecties die het COKZ bij zuivelbedrijven uitvoert in het kader van het EU-hygiënepakket;
- Controleprogramma's in het kader van de Wet dieren;
- Exportprogramma's voor de afgifte van exportcertificaten;
- Administratieve controles bij elke exportaanvraag;
- Steekproefsgewijze fysieke keuringen bij de afgifte van exportcertificaten.

Met bovenstaande inspecties en keuringen wordt op een regelmatige basis een grote hoeveelheid officiële inspectieresultaten gerealiseerd. Deze gegevens vormen de basis voor de borging van het voldoen aan de gestelde exporteisen van derde landen, zowel voor COKZ kwaliteits- en gezondheidscertificaten als de veterinaire certificaten van de NVWA.

Er zijn verschillende productcontroleprogramma's beschikbaar voor zuivel. Deze kunnen onderverdeeld worden in de volgende categorieën:

- Boter en boterproducten;
- Kaas en kaasproducten;
- Poedervormige producten;
- Geëvaporeerde melk en condens;
- Consumptiemelk;
- Bijzondere voeding;
- Buitenlandse grondstoffen.

Deze programma's omvatten regelmatige (meestal maandelijkse) controles waarbij inspecties, monsterneming en onderzoek op samenstelling, microbiologie en verontreinigingen worden uitgevoerd.

7. EXPORT

Voor controle naar specifieke bestemmingen zijn extra exportprogramma's van toepassing. Hiermee wordt geborgd dat de deelnemers aan die programma's voldoen aan de additionele, door het desbetreffende land gestelde, eisen. De volgende landenprogramma's zijn van toepassing voor zuivel:

- Export Algerije
- Export China
- Export Brazilië
- Export India

De afgelopen jaren is een start gemaakt met een uitbreiding van de fysieke exportkeuringen voor niet-kaasproducten, alsook het zoeken naar een manier om bepaalde specifieke landeneisen zoals bijvoorbeeld herkomst en specifieke hittebehandelingen beter te borgen. De uitwerking en implementatie is een meerjarig traject vanwege de complexiteit, de bijbehorende noodzakelijke ICT-aanpassingen en de impact die bepaalde hervormingen op de sector zullen hebben.

7.3 AANTALLEN CERTIFICATEN ZUIVEL

Na een daling van het aantal aanvragen voor exportcertificering in de afgelopen jaren en de daarbij behorende daling in het aantal certificaten, is in 2024 voor het eerst weer een stijging te zien van vooral de veterinaire certificaten.

Ondanks alle geopolitieke spanningen in de wereld en de daarmee samenhangende economische gevolgen, waaronder stijgende melkprijzen, is de exportpositie van Nederlandse zuivel op de wereldmarkt stabiel gebleven. Daarbij heeft de groei van de Chinese zuivelproductie niet geleid tot een daling van het aantal zendingen naar dat land. Het aantal zendingen naar deze bestemming is zelfs met 15% toegenomen ten opzichte van 2023, al blijft het totaal volume op gewichtsbasis van de geëxporteerde goederen wel min of meer stabiel. China blijft daarmee veruit de belangrijkste exportbestemming voor zuivel vanuit Nederland, zowel op aantal partijen als het totaal volume. Het betreft voornamelijk melkpoeders, zuigelingenvoeding en bijzondere voeding.

7. EXPORT

De uitgebreide grenscontrole in het kader van de Brexit per 31 januari 2024 heeft slechts een beperkte invloed gehad op de exportcertificering van zuivelproducten, aangezien het leeuwendeel van deze goederen niet certificeringsplichtig is voor het Verenigd Koninkrijk. Alleen de medium-risk categorie (zoals rauwe melk en rauwmelkse kaas) en zuigelingenvoeding zijn certificeringsplichtig in dit kader.

Het COKZ heeft per 23 februari 2024 het Exportprogramma voor de Douane-Unie laten vervallen, omdat er geen export naar Rusland (en Douane-Unie) meer plaatsvindt en de meeste bedrijven ook hebben aangegeven af te willen zien van verdere deelname aan het Douane-Unie programma. Hierdoor is er geen borging meer mogelijk van de gestelde exporteisen en kunnen er dus ook geen veterinaire exportcertificaten voor de Douane-Unie meer worden afgegeven.

Aantal afgegeven certificaten			
Type certificaat	COKZ Zuivel	Veterinair NVWA zuivel	Totaal
2022	45.707	36.214	81.921
2023	42.442	33.581	76.023
2024	41.825	34.739	76.564

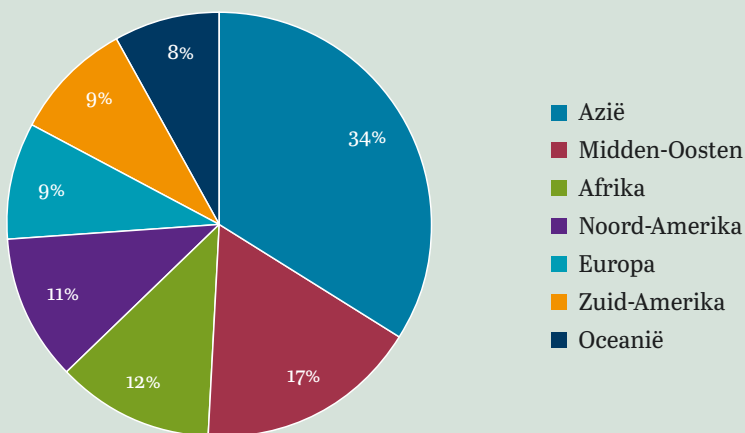
De 76.500 certificaten betreffen ongeveer 41.200 aanvragen (zendingen). In 2023 waren er 40.100 aanvragen. Een aanvraag kan betrekking hebben op meerdere certificaten.

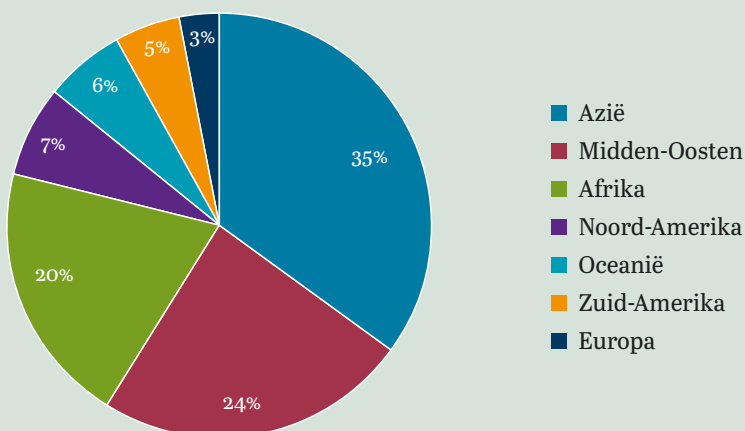
7. EXPORT

Bij de verdeling per werelddeel blijft Azië veruit de grootste importeur van zuivelproducten vanuit Nederland. Midden-Oosten en Afrika blijven 2 en 3 en dit zowel voor het aantal zendingen als voor het totaal volume

Exportzendingen per werelddeel

Exportvolume per werelddeel

7. EXPORT

7.4 AANTALLEN CERTIFICATEN EI(PRODUCTTEN)

Het aantal certificaten voor eieren en eiprodukten is in 2024 explosief gestegen. Dit heeft uiteraard te maken met de in januari ingevoerde uitgebreide grenscontrole in het kader van de Brexit. Er gaat veel vloeibaar ei product naar het Verenigd Koninkrijk en dat is certificeringsplichtig. Om deze stroom in goede banen te leiden is dit proces volledig gedigitaliseerd. Bedrijven kunnen het certificaat zelf afdrukken vanuit e-CertNL. Het certificaat is bijgevolg niet op waardepapier en wordt ook digitaal naar de UK autoriteiten gestuurd. Het COKZ heeft in goed overleg met NVWA en de sector een procedure uitgewerkt, waardoor kort houdbaar product snel na productie gecertificeerd kan worden.

De werkwijze van digitaal aanvragen wordt geleidelijk aan ook voor andere landen uitgerold, waardoor de methodiek met voorcertificaat gaat verdwijnen. Voor andere landen dan het Verenigd Koninkrijk moet het certificaat nu nog op waardepapier worden afgedrukt en manueel worden gestempeld.

Aantal afgegeven certificaten ei(producten)	
2022	557
2023	469
2024	7.611 (waarvan 7.125 UK)

Na het verenigd Koninkrijk volgen op grote afstand Japan en Australië als voornaamste bestemmingen.

7. EXPORT

7.5 AUDITS/BIJENKOMENDE DELEGATIES

China zuigelingenvoeding en voeding voor medisch gebruik

De (her)registraties van zuivel- en zuigelingenvoedingsbedrijven voor China (GACC) blijven regulier doorgaan. Het betreft administratieve, maar ook deels fysieke inspecties. De bedrijven worden regulier opnieuw beoordeeld door het COKZ of de NVWA en de rapportages worden naar China verzonden. De conformiteit aan Chinese regelgeving is bepalend bij de inspecties.

VS eieren

Vanuit de sector is aangegeven dat export van ei producten naar de Verenigde Staten gewenst is. Gesprekken tussen COKZ, NVWA en LNV zijn lopende om te bekijken hoe aan de bovenwettelijke EU eisen van de Amerikaanse autoriteiten (FSIS) kan worden voldaan.

Canada eieren

Het COKZ heeft in september 2024 een bijdrage geleverd aan de European Poultry Trade Region (EPTR) audit met betrekking tot Hoogpathogene Aviaire Influenza en Newcastle Disease. De delegatie bestond uit de Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) en de Canadian Food Inspection Agency (CFIA).

Cuba zuivel

In januari 2024 heeft Cuba een verzoek tot inspectie gedaan. Het COKZ heeft hiervoor de voorbereidingen getroffen. Uiteindelijk heeft Cuba afgezien van het bezoek.

A top-down view of a nest made of dry straw on a wooden plank surface. The nest contains nine eggs: five brown (one speckled), two white, and two light tan. The word "BIJLAGE" is printed in white, bold, serif capital letters across the middle of the nest.

BIJLAGE

BIJLAGE

SAMENSTELLING VAN BESTUUR, COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN EN TUCHTGERECHT

I. Statuten COKZ

Op grond van de statuten kent het COKZ onder meer:

- het bestuur;
- de secretaris;
- een of meer commissie(s) van deskundigen;
- de directeur;
- het tuchtgerecht;
- overige commissies.

Deze worden hieronder afzonderlijk besproken.

II. Bestuur en directeur van het COKZ

SAMENSTELLING BESTUUR COKZ en ROOSTER VAN AFTREDEN			
Naam	Functie	Termijn eindigt per	Herbenoembaar?
De heer J.L. Geurts *	Voorzitter, lid remuneratiecommissie	31 december 2027	Ja
Mevrouw Ir. M. Hovenkamp	Bestuurslid, Lid remuneratiecommissie	10 december 2024	Ja
Mevrouw lector Dr. Ir. A.G.J. Velthuis	Bestuurslid	10 december 2024	Ja
De heer Dr. Ir. H.J.C.M. van den Bijgaart	Bestuurslid	15 december 2027	Ja
Mevrouw Ir. A. De Veer**	Bestuurslid	18 september 2028	Ja
De heer Ir. W.J.H. van der Sande	Directeur***	n.v.t.	n.v.t.

* Aangetreden op 1 januari 2024.

** Aangetreden op 19 september 2024.

*** De directeur vervult tevens de rol van secretaris en penningmeester van het bestuur van COKZ.

BIJLAGE

III. Tuchtgerecht van het COKZ

Naam	Plaats	Deskundig voor:	
		Kaas	Eieren
De heer mr. Dr. G.M.F. Snijders, <i>voorzitter</i>	Eck en Wiel		
De heer mr. R.J.A.M. Cooijmans, <i>vice-voorzitter</i>	Rotterdam		
De heer C.J.G.M. van der Weide, <i>vice-voorzitter</i>	Teteringen		
De heer mr. H.A. Wolterink, <i>secretaris</i>	Woerden		
De heer mr. S.H.T. ten Kate, <i>adjunct-secretaris</i>	Rotterdam		
De heer ir. J. Heida	Oranjewoud	x	
De heer ing. W.R. Postma	Nijbroek	x	
De heer ing. R.C.T. van Schie	Warmond	x	
De heer P. Schurink	Oosthuizen	x	
Mevrouw H. De Baar	Den Bommel		x
De heer R. Boomstra	Middelburg		x
De heer J. Brok	Enter		x

IV. Commissie van deskundigen

Momenteel zijn er geen commissies van deskundigen actief.

BIJLAGE

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

APHIS	Animal and Plant Health Inspection Service
BGA	Beschermde Geografische Aanduiding
BLK-1	Beter Leven Keurmerk met één ster
BKD	Bloembollenkeuringsdienst
BOB	Beschermde Oorsprongsbenaming
CFIA	Canadian Food Inspection Agency
GACC	General Administration of Customs China (GACC)
COKZ	Controle Orgaan Kwaliteits Zaken
EPTR	European Poultry Trade Region
EU	Europese Unie
EU-HP	Hygiënepakket op basis van de EU-hygiëneverordeningen
FSIS	Food Safety and Inspection Service
GD	Gezondheidsdienst voor Dieren
GTS	Gegarandeerde Traditionele Specialiteit
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IKB Ei	Integrale Keten Beheersing Ei
KCB	Kwaliteits Controle Bureau
LNVN	Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
MRL	Maximale residulimiet
NAK	Nederlandse Algemene Keuringsdienst
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMO	Rijdende Melk Ontvangst
RvA	Raad voor Accreditatie
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SE	Salmonella Enteritidis
SKAL	Stichting Keur Alternatief voortgebrachte Landbouwproducten
STEC	Shiga-toxine producerende E. coli
THT	Tenminste houdbaar tot
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan

COLOFON

Het jaarverslag van het COKZ is ook te vinden op www.cokz.nl.

Controle Orgaan Kwaliteits Zaken

Fokkerstraat 1

Postbus 250, 3830 AG Leusden

Telefoon : 033 496 56 96

E-mail : info@cokz.nl

Website : www.cokz.nl

Controle Orgaan
Kwaliteits Zaken

